

WOJEWODA MAZOWIECKI

WPS-R.431.1.10.2017.EW

Warszawa, 14 listopada 2017 r.

**Pan
Marian Kuś
Wójt Gminy Przyłęk
26-704 Przyłęk**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 127 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016 r. poz. 930, z późn. zm.), w związku z art. 7 ust. 1 pkt 6 i ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390), inspektorzy Wydziału Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego przeprowadzili w dniach 31 sierpnia i 1 września 2017 r. kontrolę kompleksową w Urzędzie Gminy w Przyłęku.

Przedmiotem kontroli była prawidłowość realizacji zadań własnych gminy dotyczących tworzenia gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w zakresie:

- opracowywania i realizacji gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie,
- podejmowania działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie w ramach zespołu interdyscyplinarnego.

Kontrolą objęto okres od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia kontroli.

W związku z kontrolą, której wyniki zostały przedstawione w protokole kontroli, podpisanym przez Pana bez zastrzeżeń w dniu 23 października 2017 roku, przekazuję niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Realizację zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie w Gminie Przyłęk oceniono pozytywnie z uchybieniami.

W myśl art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie jest zadaniem własnym gminy. Na podstawie przedstawionej dokumentacji ustalono, że żadnej z komórek organizacyjnych ani stanowisk Urzędu Gminy Przyłęk nie przyporządkowano zadań związanych z realizacją

ww. ustawy. Zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy realizuje w głównej mierze Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Przyłęku oraz Zespół Interdyscyplinarny, co wskazano w Statucie Ośrodka. Wójt Gminy w Przyłęku, Zarządzeniem Nr 15/2015 z dnia 3 czerwca 2015 roku powierzył Zespołowi Interdyscyplinarnemu koordynowanie i monitorowanie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie.

W okresie objętym kontrolą na terenie gminy Przyłek realizowany był „Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2015 – 2017”, przyjęty do realizacji Uchwałą Nr 18/IV/15 Rady Gminy Przyłek z dnia 10 marca 2015 roku. Program, stanowiący załącznik do ww. uchwały nie zawierał diagnozy zjawiska przemocy na terenie gminy, wskazania koordynatora oraz harmonogramu planowanych działań. W dokumencie nie określono wskaźników poziomu realizacji założonych celów wraz ze wskazaniem źródeł finansowania jak również systemu ewaluacji, na podstawie którego powinna być sporządzona ocena efektywności.

Założenia programu realizowano w oparciu o cel główny *„zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Przyłek, zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz zwiększenie pomocy i ochrony ofiar przemocy w rodzinie”*. Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Przyłęku przedłożyła Radzie Gminy sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie za rok 2016. Niemniej jednak, dokonanie oceny stopnia realizacji Programu w 2016 roku i osiągnięcia założonych w nich celów, utrudniał brak mierników dla ustalonych celów i harmonogramu działań służących ich realizacji w poszczególnych latach. Ze sporządzonej przez Kierownik Ośrodka, pełniącej jednocześnie funkcję przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego informacji wynika, że Program realizowany był na bieżąco poprzez:

- zorganizowanie w Urzędzie Gminy stałych dyżurów radcy prawnego dla osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej oraz dla osób doświadczających przemocy,
- zorganizowanie stałych dyżurów dzielnicowego,
- zapewnienie rodzinom doświadczającym przemocy wsparcia psychoterapeuty zatrudnionego w SPZOZ Przyłek,
- nawiązanie współpracy z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Zwoleniu, dzięki której mieszkańcy mają możliwość korzystania ze specjalistycznego poradnictwa,

- nawiązanie współpracy z pedagogami szkolnymi zatrudnionymi w gimnazjach na terenie gminy, w celu umożliwienia wsparcia pedagogicznego dla dzieci z rodzin zagrożonych przemocą,
- nawiązanie współpracy z kościołami,
- rozpowszechnianie przez pracowników socjalnych informacji o instytucjach wspierających osoby w trudnej sytuacji życiowej, udzielanie porad w środowisku lokalnym, informowanie o możliwościach uzyskania pomocy materialnej,
- zorganizowanie, przy współpracy GKRPA wypoczynku letniego dla dzieci z rodzin, w których występuje problem przemocy.

Na terenie Gminy Przyłęk nie funkcjonuje żaden ośrodek wsparcia dla osób doznających przemocy w rodzinie. Przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego poinformowała, że w okresie kontrolowanym nie zaistniała sytuacja wymagająca skierowania ofiar przemocy do placówki na pobyt całodobowy.

W okresie objętym kontrolą nie odnotowano przypadku odebrania dziecka na podstawie art. 12 a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

W Uchwale Nr 19/IV/15 z dnia 10 marca 2015 roku w sprawie przyjęcia Regulaminu Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2015-2017 dotyczącego trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania Rada Gminy Przyłęk wskazała:

- tryb i sposób powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego,
- cele działania i zadania Zespołu,
- zadania grup roboczych,
- adresatów działań podejmowanych przez Zespół,
- organizację pracy Zespołu,
- organizację pracy grup roboczych,
- instytucje współpracujące z Zespołem.

Zespół Interdyscyplinarny do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Gminie Przyłęk powołany został Zarządzeniem Nr 31/2015 Wójta Gminy Przyłęk z dnia 25 marca 2015 roku. W skład Zespołu nie zostali powołani przedstawiciele organizacji pozarządowej, co jest niezgodne z art. 9a ust. 3 pkt 6 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

W Gminie Przyłęk zostały zawarte stosowne porozumienia z jednostkami, których przedstawiciele wchodziły w skład Zespołu. Zgodnie z art. 9c ust. 3 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, wszyscy członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego złożyli oświadczenia o zachowaniu poufności informacji i danych uzyskanych przy realizacji zadań.

Zespół Interdyscyplinarny spotyka się zgodnie z potrzebami, nie rzadziej niż raz na trzy miesiące, co jest zgodne z art. 9a ust. 7 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Na podstawie analizy protokołów za 2017 r. ustalono, że powołany Zarządzeniem Wójta Gminy Zespół Interdyscyplinarny nie spotkał się ani razu w pełnym dziewięcioosobowym składzie - frekwencja wynosiła 7 członków.

W kontrolowanym okresie Zespół Interdyscyplinarny nie powoływał grup roboczych. Przewodniczącą Zespołu Interdyscyplinarnego jest Pani Maria Madejska – Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Przyłęku. Posiedzenia Zespołu odbywały się w siedzibie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Przyłęku, który zapewniał obsługę organizacyjno - techniczną, zgodnie z art. 9a ust. 9 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Z każdego spotkania sporządzany był protokół.

W zakresie prowadzonych procedur Niebieskie Karty stwierdzono, że:

- procedura Niebieskie Karty wszczynana jest w głównej mierze przez Policję,
- formularze „Niebieskie Karty” przekazywane były do Urzędu Gminy w Przyłęku, następnie do przewodniczącej Zespołu Interdyscyplinarnego. W 6 na 19 sprawdzonych procedur nie zachowano terminu, o jakim mowa w § 7 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 roku w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”
- po otrzymaniu Niebieskich Kart Przewodnicząca telefonicznie ustalała termin posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego z członkami zespołu w terminach określonych w § 8 pkt 1 ww. rozporządzenia,
- diagnoza sytuacji rodziny była pobieżna i lakoniczna, nie stanowiła wyczerpującego źródła informacji do opracowania indywidualnego planu pomocy, który był ogólny, nie uwzględniał indywidualnych przyczyn kryzysu rodziny oraz form oferowanego wsparcia,
- na spotkania Zespołu Interdyscyplinarnego zapraszano osobę doznającą przemocy oraz wzywano sprawcę, wyznaczając termin spotkania tego samego dnia w odstępie 30 minut,

- w ramach procedury wypełniano formularze „NK-C” z osobą doznającą przemocy (wypełniany nie dla każdej sprawy) oraz „NK-D” ze sprawcą przemocy,
- proces pracy z rodziną, identyfikacja problemów, integrowanie działań podmiotów zaangażowanych w sprawę czy inicjowanie działań w stosunku do sprawców przemocy nie jest odzwierciedlony w prowadzonej dokumentacji. Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego poza pracownikiem socjalnym nie opisują w żaden sposób działań, do których są uprawnieni, a także zobowiązani,
- w prowadzonej dokumentacji stwierdzono wnioski do GKRPA dotyczące skierowania na leczenie odwykowe sprawcy przemocy, wezwania GKRPA na obowiązkowe badania, celem wydania opinii w przedmiocie uzależnienia,
- monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy odbywało się na bieżąco przez pracowników socjalnych oraz Policję, co zostało potwierdzone notatkami służbowymi, znajdującymi się w aktach spraw,
- zakończenie procedur dokumentowane było w formie protokołu, o zakończeniu powiadamiano wszystkie podmioty biorące udział w procedurze.

Na podstawie analizy danych zawartych w sprawozdaniu dotyczącym *Realizacji procedury „Niebieskie Karty” w 2016 roku* ustalono niezgodność danych przekazanych Wojewodzie Mazowieckiemu, dotyczącą liczby spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego.

Za stwierdzone w trakcie kontroli uchybienia odpowiedzialność ponosi Pan jako Wójt Gminy Przytyk oraz Pani Maria Madejska – Przewodnicząca Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego.

W celu usunięcia stwierdzonych uchybień zwracam się do Pana o realizację następujących zaleceń pokontrolnych:

1. „Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy na lata 2015 – 2017” uzupełnić o określenie wskaźników poziomu realizacji założonych celów oraz systemu ewaluacji, na podstawie którego powinna być sporządzona ocena efektywności. Przy opracowywaniu programu na lata następne, który powinien być kontynuacją aktualnie realizowanego Programu uwzględnić zapisy dotyczące:

- diagnozy zjawiska przemocy w rodzinie opartej m.in. o wnioski z realizacji poprzedniego programu;
 - harmonogramu realizacji programu oraz wskazania osób lub instytucji odpowiedzialnych za ich realizację oraz koordynację.
2. W skład Zespołu Interdyscyplinarnego powołać przedstawiciela organizacji pozarządowej, zgodnie z art. 9a ust. 3 pkt 6 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz podjąć działania zmierzające do regularnego udziału w spotkaniach Zespołu wszystkich jego członków, zgodnie z podpisanymi porozumieniami o współpracy w Zespole.
 3. Zapewnić powoływanie grup roboczych zgodnie z art. 9a ust. 10 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.
 4. Podjąć działania mające na celu przestrzeganie przekazywania formularzy NK-A do Przewodniczącej Zespołu Interdyscyplinarnego w terminie, o jakim mowa w § 7 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.
 5. W trakcie realizacji procedury wypełniać formularze „Niebieska Karta– C” oraz „Niebieska Karta – D”, do czego zobowiązują zapisy § 8 ust. 2, ust. 6 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 roku w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.
 6. Prowadzić dokumentację indywidualną związaną ze zgłoszonymi przypadkami przemocy w rodzinie zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 roku w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2011r. Nr 209, poz. 1245), a w szczególności:
 - sporządzać pogłębioną diagnozę rodziny,
 - opracowywać w sposób rzetelny plany pomocy rodzinie.
 7. Monitorować sytuację rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty” oraz szczegółowo i systematycznie prowadzić dokumentację związaną z realizacją procedury przez zobligowanie wszystkich członków Zespołu Interdyscyplinarnego do dokumentowania podejmowanych działań zgodnie z § 10 rozporządzenia rady Ministrów z dnia 13 września 2011 roku.
 8. W sprawozdawczości dotyczącej *Realizacji procedury „Niebieskie Karty”* zamieszczać dane zgodne z faktyczną realizacją procedury na terenie Gminy Przytyk.

9. Organizować spotkania z osobami, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie, oraz osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie w innym miejscu i czasie, zgodnie z § 17 ust. 2 z rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 roku w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. Nr 209, poz. 1245).

Zgodnie z art. 128 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1769, z późn. zm.) w związku z art. 7 ust. 1 pkt 5 i 6 oraz art. 7 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. poz. 1390) kontrolowana jednostka może, w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych, zgłosić do nich zastrzeżenia do Wojewody Mazowieckiego za pośrednictwem Wydziału Polityki Społecznej.

W przypadku nie zgłoszenia lub nieuwzględnienia przez Wojewodę Mazowieckiego zastrzeżeń należy **w terminie 30 dni powiadomić o sposobie realizacji zaleceń Wydział Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie**, a w przypadku ich uwzględnienia należy mieć na uwadze zmiany wynikające z powyższego faktu.

Ponadto informuję, że zgodnie z art. 130 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej **kto nie realizuje zaleceń pokontrolnych - podlega karze pieniężnej w wysokości od 200 do 6000 zł.**

z up. WOJEWODY MAZOWIECKIEGO
Wioletta Kucharska
Dyrektor
Wydziału Polityki Społecznej